

pentru o sumă în județe.

Agentele de transport în județe în timpul Prefecturii Colonei Dimitrie, subprefectul Gheorghe Culnev a emis ideea și a fost inițiatorul creștii în folosul Prefecturii a unui fond pe care să-l utilizeze la nevoile județului.

Că unare a acestei inițiative, acceptată de Prefectul Col. Dimitrie, subprefectul Culnev începe a primi ofertele delegațiilor diferitelor grupuri de evrei, fiindu-se de comun acord cu ei suma de lei 125.000 pentru fiecare mașină pusă la dispoziția lor.

Acest procedeu a fost continuat de la data de 29 Oct. 1941 și de către Colonel Bălcănu, actualul Prefect al Județului, care mai târziu a reținut sumele de transport la suma de lei 50.000 pentru o mașină germană și 40.000 lei pentru o mașină a răsăritului.

Intracit mașinile Cominternului german au transportat gratuit evreii evacuati, iar mașinile raionalului fiind plătite numai cu carburanții necesari, Prefectura a realizat din această operațiune un venit de 5.939.000 lei, care s'au cheltuit de Prefectură după cum se arată în situația de casă anexată la fila No. . . .

Asupra modului cum raionul Moghilău a efectuat aceste transporturi cu mașinile proprii precum și a beneficiarilor realizat de raion, anexa la fila No. . . . declarația Prefecturii Puciu și situația casei raionalului în această privință.

La începutul operațiilor de transport sumele date Prefecturii se păstrau de către șeful de cabinet al Prefecturii, Gheorghe Bălcănu, iar mai târziu au fost preluate Primăriei Moghilău, care le-a păstrat, contabilizat și liberat pe măsură ce primea ordine de plată de la Subprefectul Culnev și Prefectul Lt. Colonel Bălcănu.

Din situația de casă a primăriei Moghilău anexată la fila No. 8-15, rezultă că sumele înregistrate la primărie au fost depuse personal de reprezentanții grupurilor de evrei, de subprefectul Gheorghe Culnev / 835.000 lei / de funcționarul Daniel Ivanov / 125.000 lei / și de prizarul Alexandra Ivanov / 250.000 lei /.

Așegți trei funcționari au declarat că sumele depuse de ei au fost ridicate de la Gheorghe Bălcănu, șef de cabinet al Prefecturii.

În privința sumei de 125.000 lei, depusă de Daniel Ivanov, din conținutul plăcii anexate în original / fila No. 39 . rezultă că ordinarul subprefectului Culnev a fost

.

ambelor tablouri.

Domnul subprefect Moisev, verbal și prin declarația scrisă / fila No. 66. / contestă că ar fi primit două cereri declarând că la 25 Noiembrie 1941 a primit numai tabloul celor 128 capi familie, fără cerere, iar a doua zi, 26.XI. 1941 cererea și tabloul celor 48 capi familie.

Recunoaște că a aprobat și semnat 176 autorizațiuni pentru grupul de mai sus. Neagă însă primirea sumei de 500.000 lei.

Comisiunea, procedând la confruntarea denunțătorilor cu subprefectul Moisev, atât denunțătorii cât și denunțatul și-au menținut declarațiile verbale și scrise făcute.

Din actele anexate în original, comisiunea constată că prima cerere nu se găsește în arhiva Prefecturii, iar primul tablou / anexat / cu 128 capi familie nu poartă nici o rezoluție;

- că cererea a doua, deși poartă rezoluția de aprobare a domnului subprefect Moisev numai pentru 48 capi familie, totuși a eliberat 176 autorizațiuni - primite de evreul Danilov, pentru care a dat dovadă scrisă chiar pe cererea din 26.XI.1941, fapt recunoscut de însuși Domnul Subprefect Moisev.

- Referitor la cercetarea cazului grupului de evrei format de Ignatz Stern, Abraham Knoll și Albert Weintraub, din actele anexate la fila 76. rezultă că cererea de rămânere în orașul Moghilău a 207 capi familie 1476 suflete / a fost aprobată de Prefectul Județului Mo. Bălcănu, Lt.Col. Ion Bălcănu, iar autorizațiile au fost semnate de numitul Prefect și Subprefectul Moisev, pe baza ordinului Prefecturii din 28.XI.1941 / vezi fila No. 71, 76-79 /

Domnul Subprefect Moisev, referitor la acest caz, prin declarația scrisă / fila No. 72. . / neagă și arată că dănsul nu are nici un fel de cunoștință despre fixarea cauziunii de 200.000 lei - nerambursabilă - ce trebuia depusă de numitul grup la Primăria Moghilău, la încheierea contractului scris cu Primăria, pentru cumpărarea de unelte necesare la lucrările de reconstrucția orașului.

La fila No. 73: 74. se anexează în copie contractul încheiat de Primăria Moghilău cu grupul Stern, precum și cererea adresată Prefecturii Moghilău de acest grup.

Cu ocaziunea verificării diferitelor acte din Prefectura Moghilău în legătură cu cercetarea ordonată, Comisiunea s'a sesizat de activitatea Domnului Subprefect Gheorghe Culnev în organizarea transportului, creștii și manipularea fondului provenit din sumele depuse de grupurile de evrei pentru transportul lor, cu care prilej:

-

...

ei și de faptul că Domnia Sa a primit la 23 Decembrie 1941 dela evreul Herman Kastner, organizatorul transporturilor evreilor cu automobile, suma de 100.000 lei, pe care i-a cheltuit cu pomul de Crăciun făcut de Prefectura Moghildău, și că tot în calitate sa oficială s'a imprumutat de la Comitetul evreilor evacuați în orasul Moghildău cu suma de 100.000 lei, la data de 5 Februarie 1942.

Referitor la faptele de mai sus, Comisiunea în urma cercetărilor și declarațiilor scrise date în cauză a constatat următoarele:

Subprefectul Culnev a eliberat fără dată și fără sigil Prefecturii, evreului Isidor Fuchs autorizațiunea de deplasare în comuna Djarin / 60 Km. Nord Est Moghildău, / spre a aduce alimente la Moghildău, contrarordonanței Guvernământului, care oprește deplasările evreilor evacuați peste raza de 20 Km; (fila 80 dos)

- Subprefectul Gheorghe Culnev, după declarația sa anexată la fila No. 84, căei altă dovadă nu mai este în cauză, a găsit în locuința sa la sfârșitul lunii Noembrie 1941, suma de 200.000 lei, bani lăsați de evreii necunoscuți.

A comunicat acest lucru Domnului Prefect, Lt. Colonel Băleanu, care l-a îndrumat să întrebuințeze suma pentru nevoile Prefecturii. Subprefectul Culnev a cumpărat o mașină 3.000 lei, restul de bani întrebuințându-i pentru diferite alte cheltuieli. Domnul Prefect Col. Băleanu a fost contrariat de cumpărarea acestei mașini și l-a îndrumat să o vândă, iar banii să fie utilizați pentru alte nevoi publice - ceea ce nu s'a făcut până acum.

În privința darului de 100.000 lei pentru pomul de Crăciun de către Herman Kastner, din confruntarea declarațiilor scrise date de acest evreu și Domnul Subprefect Culnev / filele No. 33, 34, 35 / rezultă că suscitata sumă i-a fost predată acasă, că a adus pe evreul și suma respectivă la Prefectură, în timp ce ținea loc de Prefect și față fiind și Maiorul Dănulescu Aurel, Comandantul Legiunii Jandarmi, numitul evreu a declarat că pune la dispoziția Prefecturii această sumă pentru serbarea pomului de Crăciun, bani ce s'au cheltuit pentru acest scop, precum și pentru alte cumpărături.

Referitor la imprumutul de 100.000 lei de la Comitetul evreesc din Moghildău, anexăm în original chitanța semnată la 5 Februarie 1942 de Subprefectul Culnev, cu rezoluția Domnului Prefect, Lt. Col. Băleanu, care l-a aprobat și nu aprobă operatiunea făcându-i personal răspunzător pentru împrumutarea sumei.

pentru vițelul și vaca și suma de 250.000 lei, suma în fapt s'a depus de Domnul Ivanov și înregistrată la primărie suma de 125.000 lei.

Din declarația subprefectului Culnev rezultă că atunci când a scris în scris ordinal sau citat la data de 22.X.1941 era sigur că există la Gheorghe Băleanu întreaga sumă de 250.000 lei.

Cu toate eforturile depuse de comisiune, Gheorghe Băleanu fiind plecat în delegație la Guvernământul Transnistriei nu s'a putut clarifica chestiunea de mai sus. Privitor la depunerile de sume de către funcționarii, anexăm declarațiile lor / filele 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Până în prezent Prefectura nu a adus la cunoștința organelor superioare nici existența acestui fond, nici modal de întrebuințare, ce a fost utilizat după cum a ercat de cuviință; ba mai mult, la ordinal Domnului Prefect și al subprefectilor, aproape în întregime acest fond a fost preschimbă în salarii funcționarilor, militarilor români și germani, cum și pentru nevoile Prefecturii, pentru diferite cumpărături în Basarabia, Vechiul Regat, unde moneda circulatorie este leul.

Din situația de casă se poate vedea că din acest fond s'au dat sume ce se vor rambursa și sume cheltuite definitiv nerambursabile / și numai după rambursarea sumelor date ca avans de lucru, carburanți și salarii se va putea stabili definitiv soldul fondului.

Acest fond nu numai că sa ercat fără nici o evidență a primirilor, dar s'a contabilizat și cheltuit fără nici un criteriu, astfel că nu se poate constata dacă sumele înregistrate sunt cele reale date de evrei sau dacă nu s'au mai dat și altele.

Însumă fondul de 3.500.000 lei dat de Guvernământ pentru refacerea industriilor din județ s'a contabilizat tot la primărie, unde s'a înglobat în scriptele și resturile fondului de transport evreesc.

Concomitent cu transportul evreilor din Moghildău, parte din evrei au reușit să rămână în oraș pe baza de autorizații date de Prefectură pentru lucru, iar altă parte ^{provisoriu} de cunoștinți la diferite întreprinderi.

Unora dintre evrei, li s'a permis tot în mod provizoriu să deschidă prăvălii.

Din declarația Domnului Prefect rezultă că oprirea evreilor în oraș s'a făcut în interesul public și numai după avizul primăriei, în timp ce dând declarațiile organelor primăriei rezultă că autorizațiile se dădeau anticipat de Prefectură și numai după aceea grupurile de evrei erau trimise la primărie spre a încheia contracte pentru muncă și înregistrarea fiindu-le tot de Prefectură cuantumul

Pentru ilustrarea acestei contradicții anexăm la filaș No. 48. 57. . ordinul scris al Prefecturii Boghilev din 1.XII.1941 și un număr de cereri aprobate în urma acestui ordin de sub prefectul Moisev.

Justificarea Domnului Prefect și evreii au fost retinute în Boghilev la ordinul Guvernământului Transnistriei No.7551 din 24 Decembrie. 1941, apare înțepantă în cauză, intrucât până la această dată toate operațiunile de rămânerea evreilor în orașul Boghilev erau desvârșite.

În cadrul acestor operațiuni intră cercetarea casului subprefectului Moisev.

Din declarațiunile verbale și scrise date de denunțatori evrei Danilov Mihail și Iancu Mercas rezultă că acceptă, în numele a 176 capi de familie evreiești evacuate din Doroboi / 640 suflete / cu cereri scrise și tabele cu solicitat rămânerea în orașul Boghilev, oferind în scris Prefecturii suma de lei 500.000, sub titlul de donațiano, suma pe care susțin că au predat-o în seara zilei de 25 Noembrie 1941 personal Domnului subprefect Alexandru Moisev în biroul său din localul Prefecturii, în benenote de 500 și 1000 lei, pe care Moisev le-a luat în cartierul biroului său. Operațiunea de asigurare se desfășoară pe terenul casurilor lor astfel:

La data de 25. 11. 1941, orele 11 s'au prezentat sub prefectului Moisev cu o cerere scrisă și un tablou cuprinzând 128 capi de familie, solicitând autorizarea rămânerii lor în oraș pentru lucru.

Îi s'a răspuns de subprefectul Moisev să vină în aceluși zi la orele 18 pentru răspuns.

La orele 18, când s'au prezentat, li s'a comunicat că cererea lor li s'a aprobat; atunci evreul Danilov, fapt fiind numele Iancu Mercas și nici o altă persoană străină, a predat subprefectului Moisev suma de 500.000 lei, primind ca dovadă 4 formulare de autorizare scrise la mână.

Denunțatorii au plecat cu aceste modele în oraș, unde au scris toate autorizațiile pentru cei 128 capi de familie.

A doua zi au venit cu autorizațiunile scrise și le-au prezentat pentru semnare subprefectului Moisev, care le-a și semnat.

În ziua de 26 Noembrie 1941, evreul Danilov a prezentat cererea sa, prin care cerea să se admită rămânerea în orașul Boghilev a încă 48 capi familie, pe condițiunile ca și cei din oraș.

V a aprobat r. sc. Moisev
Danilov, scriitor
V a aprobat r. sc. Moisev

116
142

Inspectoratul Jandarmi Transnistria

Nota Informativa

Nr.181 din 18 Martie 1942

Legiunea Jandarmi Berezovca, raportează că poliția civilă germană din comuna Bernandovca, au executat prin împușcare un număr de 483 evrei ce au fost plasați în acea comună din Odesa.

La execuție a luat parte și un ofițer german.

Informațiunea Sigură

Insp. Jand. Transnistria

Colonel

ss. E Broșteanu